

## SPIS TREŚCI

*Od Redakcji – Piotr Gołdyn* ..... 13

## STUDIA

KRZYSZTOF DORCZ

*Dawne pieczęcie miejskie Izbicy na Kujawach (do 1816 roku) – stan badań* ..... 19

BŁAŻEJ NOWICKI

*Zarys dziejów parafii ewangelicko-augsburskiej w Izbicy Kujawskiej do 1945 r.  
Część I. Okres od XVI wieku do końca grudnia 1933 roku* ..... 31

MARIUSZ PATELSKI

*Wielkopoleanie wschodni – studenci Królewskiej Akademii Rolniczej w Prószkowie  
na Górnym Śląsku* ..... 69

**TOMASZ DZIKI**

*Izbica Kujawska w latach 1815-1870. Administracja, finanse i majątek miejski* ..... 89

PRZEMYSŁAW NOWICKI

*Dozór bóżniczy w Izbicy Kujawskiej w latach 1822-1866* ..... 111

KRZYSZTOF PŁACHCIŃSKI

*Życie obozowe powstańców styczniowych w Wielkopolsce wschodniej na podstawie  
wspomnień uczestników zrywu niepodległościowego z lat 1863-1864* ..... 129

AGATA WALCZAK-NIEWIADOMSKA

*Izbica Kujawska na łamach „Gazety Kaliskiej” w latach 1893-1899 – miejsca,  
wydarzenia, ludzie* ..... 149

JOANNA SZADY

*Posługa szpitalna Sióstr Miłosierdzia Wincentego à Paulo  
w Koninie w latach 1906-1938* ..... 165

BARBARA KALINOWSKA-WITEK

*„Głos Kola” (1918-1919) wobec problemów edukacji dzieci i młodzieży  
w odradzającym się państwie polskim* ..... 179

JULIAN JAROSZEWSKI <i>Ruch sportowy w garnizonie kaliskim w latach 1918-1939</i> .....	195
ZBIGNIEW BERESZYŃSKI <i>Antykomunistyczne konspiracyjne inicjatywy młodzieżowe w powiecie kaliskim w latach 1947-1954</i> .....	217
KAMIL MAŁYSZKO <i>Obchody XXX-lecia PRL w Ośrodku Szkolenia Służby Więziennej w Szczypiornie w dniach 6-7 lipca 1974 r.</i> .....	251
ANDRZEJ STELMACH, PIOTR CHROBAK <i>Kandydaci Platformy Obywatelskiej RP oraz Prawa i Sprawiedliwości na prezydentów miast w Kaliszu i Koninie. „Lokomotywy wyborcze” czy beneficjenci partyjnego szyldu?</i> .....	263
<b>MATERIAŁY</b>	
PIOTR DZIEMBOWSKI <i>Metryki chrztów, ślubów i zgonów szlachty w parafiach Koźminek i Lisków z XVIII wieku. Materiały do genealogii szlachty powiatu kaliskiego – część II</i> .....	281
JAROSŁAW DURKA <i>Pobyty Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego w Kaliszu w dniu 15 maja 1921 r. w świetle publikacji „Gazety Kaliskiej” – materiały źródłowe</i> .....	317
OLEH RAZYHRAJEV <i>Działalność Stefanii Sempolowskiej na rzecz pomocy więźniom komunistycznym w II Rzeczypospolitej w świetle dokumentów archiwalnych z Litwy i Białorusi</i> .....	355
BARŁOMIEJ GRZANKA <i>Sprawozdanie Komisji dla badań zbrodni niemieckich w Polsce z pierwszego wyjazdu na teren obozu straceń w Chełmnie [26 maja 1945 r.]</i> .....	367
<b>BIOGRAFIE</b>	
ROBERT T. TOMCZAK <i>Od cyrulika do burmistrza. Siedemnastowieczna kariera urzędnicza Walentego Tomczykowica (zm. 1695) z Koła</i> .....	389
PAWEŁ KLINT <i>Przyjemscy z Przyjmy – wielkopolska rodzina magnacka w XVI-XVIII wieku</i> .....	405
KAMIL KĘSIK <i>Praca duszpasterska i narodowowyzwoleńcza w posłudze kapłańskiej ks. Piotra Kobylińskiego (1814-1896)</i> .....	433

**MICHAŁ WIDERA**

*Ks. Józef Mężnicki (1876-1940) – współtwórca stowarzyszeń spożywców i działacz społeczny* ..... 455

**MAŁGORZATA BAŃKOWSKA**

*Włodzimierz Pietrzak (1913-1944) – literat, krytyk i działacz polityczny* ..... 471

**TOMASZ SYPNIEWSKI**

*Tadeusz Nowicki (1915-1974) – nauczyciel, żołnierz, konspirator i społecznik, niezwykle losy zwykłego człowieka* ..... 491

**RECENZJE I OMÓWIENIA**

*Stanisław Drzewiecki, Russocice Władysławów i okolice. Historia obrazem malowana. Russocice 2023. str. 464 (Janusz Taborek)* ..... 517

*Tadeusz Miłobędzki, Pamiątki przygodne. Wspomnienia Tadeusza Miłobędzkiego z dzieciństwa w Turku, Kole i Przykonie (od roku 1875 do 1884) i z gimnazjum w Kaliszu (do roku 1892) spisane w Warszawie w latach 1939-1940, opracowanie Makary Górzyński i Wojciech Głowacki, Kalisz 2024, ss. 158, [1], il. (Marcin Mikołajczyk)* ..... 520

**NOTY O AUTORACH** ..... 524

## CONTENTS

<i>A word from the editor</i> – Piotr Gołdyn .....	13
----------------------------------------------------	----

## ARTICLES

KRZYSZTOF DORCZ

<i>The ancient city seals of Izbica in Kujawy (Up To 1816) – status of research</i> .....	19
-------------------------------------------------------------------------------------------	----

BŁAŻEJ NOWICKI

<i>Historical overview of the Lutheran parish In Izbica Kujawska until 1945. Part I. Period from the 16th century to the end of december 1933</i> .....	31
---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----

MARIUSZ PATELSKI

<i>Eastern Wielkopole – students of the Royal Agricultural Academy of Prószków in Upper Silesia</i> .....	69
-----------------------------------------------------------------------------------------------------------	----

**TOMASZ DZIKI**

<i>Izbica Kujawska in the years 1815-1870. Administration, finances, and municipal property</i> .....	89
-------------------------------------------------------------------------------------------------------	----

PRZEMYSŁAW NOWICKI

<i>The synagogue executive council in Izbica Kujawska in the years 1822-1866.</i> .....	111
-----------------------------------------------------------------------------------------	-----

KRZYSZTOF PŁACHCIŃSKI

<i>Camp life of January uprisers in Eastern Greater Poland based on the memories of participants of the independence uprising of 1863-1864</i> .....	129
------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----

AGATA WALCZAK-NIEWIADOMSKA

<i>Izbica Kujawska in “Gazeta Kaliska” in the years 1893-1899 – places, events, people</i> .....	149
--------------------------------------------------------------------------------------------------	-----

JOANNA SZADY

<i>Hospital service of The Sisters of Charity of St Vincent De Paul in Konin from 1906 to 1938</i> .....	165
----------------------------------------------------------------------------------------------------------	-----

BARBARA KALINOWSKA-WITEK <i>„Głos Koła” (1918-1919) towards the problems of educating children and youth in the reborn Polish State</i> .....	179
JULIAN JAROSZEWSKI <i>Sports movement in the Kalisz Garrison in 1918-1939</i> .....	195
ZBIGNIEW BERESZYŃSKI <i>Anti-Communist conspirative youth initiatives in Kalisz County in the years 1947-1954</i> .....	217
KAMIL MAŁYSZKO <i>Celebration of the 30th anniversary of the PRL at the Prison Service Training Center in Szczypiorno on 6-7 July 1974</i> .....	251
ANDRZEJ STELMACH, PIOTR CHROBAK <i>Mayoral candidates of the Civic Platform and the Law and Justice in the cities of Kalisz and Konin. „Electoral drivers” or beneficiaries of the party banner?</i> .....	263
<b>SOURCES</b>	
PIOTR DZIEMBOWSKI <i>Registers of baptism, weddings and death of nobility in the parishes of Koźminek and Lisków from the 18th century. Materials for genealogy of the nobility of the Kalisz County – part II</i> .....	281
JAROSŁAW DURKA <i>The stay of the chief of state Józef Piłsudski in Kalisz on 15 May 1921 in the light of texts published by the “Gazeta Kaliska” newspaper – source materials</i> .....	317
OLEH RAZYHRAYEV <i>Activities of Stefania Sempołowska in assisting communist prisoners in the Second Republic in the light of documents from the archives of Lithuania and Belarus</i> .....	355
BARTŁOMIEJ GRZANKA <i>Report of the Commission for the Investigation of German Crimes in Poland on the first visit to the Chełmno Execution Camp</i> .....	367
<b>BIOGRAPHIES</b>	
ROBERT T. TOMCZAK <i>From barber to mayor. The seventeenth-century clerical career of Walenty Tomczykowic (D. 1695) of Koło</i> .....	389
PAWEŁ KLINT <i>The Przyjemski Family members from Przyjma – the Greater Poland magnat family in the 16th-18th century</i> .....	405

<b>KAMIL KĘSIK</b> <i>Rev. Piotr Kobyliński's pastoral, national and liberation work in his priestly service (1814-1896)</i> .....	433
<b>MICHAŁ WIDERA</b> <i>Fr. Józef Mężnicki (1876-1940) – comaker of consumers cooperatives and social activist</i> .....	455
<b>MAŁGORZATA BAŃKOWSKA</b> <i>Włodzimierz Pietrzak (1913-1944) – writer, critic and political activist</i> .....	471
<b>TOMASZ SYPNIEWSKI</b> <i>Tadeusz Nowicki (1915-1974), teacher, soldier, conspirator and community worker; the extraordinary fate of an ordinary man</i> .....	491
<b>REVIEWS AND DISCUSSION</b>	
<i>Stanisław Drzewiecki, Russocice Władysławów and the surrounding area. History painted with a picture. Russocice 2023. Pejzaż Publishing House (Janusz Taborek)</i> ....	517
<i>Tadeusz Miłobędzki, Pamiątki przygodne. Memories of Tadeusz Miłobędzki from his childhood in Turek, Koło and Przykona (from 1875 to 1884) and from high school in Kalisz (until 1892) written down in Warsaw in 1939-1940, edited by Makary Górczyński and Wojciech Głowacki, Kalisz 2024, pp. 158, [1], il. (Marcin Mikołajczyk)</i> .....	520
<b>AUTORS' NOTES</b> .....	524